

Santa Maria del Mont

P U B L I C A C I Ó M E N S U A L

DIRECTOR:

PERE VAYREDA i OLIVAS

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 1 PESSETA L'ANY
10 CÈNTIMS EL NÚMERO

(Amb llicència eclesiàstica)

PRO CARRETERA

II

SÓN tan escasses, a la nostra terra, les carreteres de muntanya, fins a la hora present, que aquell qui gosi apuntar la conveniència d'enllestir-ne alguna - baldament sigui ella del major interès - ha de preparar-se a lluitar abans, amb els tòpics seculars que li oposaran l'inèrcia i la rutina, els dos cans que guarden més fidelitat al clos on recolzen totes les variants del derrotisme que ens aclapara.

Si el turisme, però, ha resolt ja en altres indrets - oi en fa de temps! - el problema de franquejar les muntanyes més abruptes i els cims difícils d'assolir, a les multituds excursionistes o a les colles devotes amb el senzill recurs d'una confortable carretera, perméteu-me - a desgrat dels rezels i les prevencions apuntades - que amb el pressentiment al cor de que s'acosta l'hora de valoritzar una de les més belles mirandes amb que Déu ha dotat Catalunya i amb el bon intent d'ajudar a refer - d'una vegada per sempre - la històrica capella d'El Mont - encara • voltada de soletats • tracti, ara, de l'aspecte pràctic de la tal millora, destinada a realitzar d'un cop les dues coses

¿Quines dificultats podrien obstaculitzar-la?

Si un hom té en compte les poderoses motivacions que demanen amb urgència aquesta obra, són aquelles ben petites posades al

costat de les que s'han hagut de vèncer en obres d'indole semblant per bé que força menys justificades.

Al cap i a la fi, el Santuari del Mont, posat entre dues grans comarques, te al seu favor el fort contingent de visitants que esperen l'hora de poder trobar accesible el cim de la seva ermita; cal afegir a tot això com aquesta ha esdevingut el centre parroquial d'una feligresia - la feligresia de Sous - la qual pel fet d'ésser petita no és menys digne d'ésser atesa que les altres del bisbat, i, encara, els centres on es conreua el turisme invocaran les belleses naturals i panoràmiques que ofereix la muntanya de referència per proclamar-la creditora a la sol·licitud dels homes qui acostumen inspirar-se en aquelles realitats de tan alta vàlua que s'ens imposen per si soles.

Actualment són dues les carreteres que moren al peu de la muntanya esmentada; la que parteix de la de Besalú a Roses i remunta fins a Beuda, a uns vuit quilòmetres del Santuari, i la que - una mica més avall - eixint del ramal citat en el terme de Cabanelles avança fins a Puigmorena (Sant Martí Saserra) quedant a cosa de nou quilòmetres del sobredit Santuari.

Qualsevol que sigui dels dos indrets el que s'adopti com a punt de partida de la carretera destinada a servir els interessos de Santa Maria del Mont, un càlcul prudencial ens autoritza a creure que la ruta de la qual es tracta, un cop sigui enllestida, no depassarà els setze o divuit quilòmetres en el cas més

desavantatjós pel nostre objecte, i si tenim en compte que — particularment a migdia i a tramuntana — els flancs de la muntanya es presten fàcilment als treballs de ruptura i subsegüent explicació, tant en l'aspecte tècnic com en l'econòmic, entenem que l'obra a realitzar no serà pas fortament costosa de portar a bon terme més que més atesa la manca d'obres de fàbrica que hi ha a practicar en el decurs del trajecte.

Preferències? Segons com es miri el projecte i segons sigui el grau d'optimisme que un hom posseeixi.

No volem, però, deixar d'apuntar la possibilitat de que la «Companyia de ferrocarrils a fortes pendents» posi esment en les immillorables condicions que ofereixen les vessants d'«El Mont» per la part de Beuda per a emplaçar-hi el corresponent tren de muntanya el dia que esdevingui un fet la prolongació fins a Besalú del ferrocarril econòmic «Girona-Banyoles» i resti donada al públic la via fèrria «Puigcerdà-Olot-Roses».

En aquest darrer cas els furs de la equitat ens farien optar per la solució «Sant Martí Saserra-Santuari» la qual permetria movilitzar mitjançant autobusos les multituds procedents del Empordà i de Banyoles (Via Crespià) compartint així entre els dos flancs muntanyosos els dos sistemes de locomoció que gaudeixen de major predicament i restant bellament armonitzats els múltiples interessos que brollen del problema.

Es aquesta, però, una qüestió sobre la qual ens guardarem de pronunciar-nos tota vegada que, en definitiva, són els tècnics els qui han de dir-hi la darrera paraula.

Ço que estimem indispensable, per damunt de tot, és que s'obtingui amb la major urgència la tan esperada millora; ella és de capital interès per salvar la nostra dignitat al temps que per restaurar els ancestrals prestigis d'aquest fogar de pietat mariana responent així a les sol·licitacions de les multituds devotes com a les d'aquelles altres multituds que venen movilitzades pels estímuls de l'excursionisme.

NOTES DE VIATGE

SANTA MARIA DEL MONT (Girona)

ENTRE l'Empordà i la Garrotxa estiguí el dia de la Mare de Déu darrera, perquè entre aquestes dues encontrades catalanes és posada, fent de fita santa, la Mare de Déu del Mont. Aquell turó, que és tron, muntanya i mig cel a la vegada, té bona alçària, car els seus 1,225 metres el puguen un xic amunt de terra plana; la qual cosa fa que aquesta sigui guaita com una ramellada catifa brodada d'arbredes, conreus i pobles. Des del cim del santuari de la Mare de Déu del Mont, se n'albiren a corues de pobles, a enfilalls de muntanyes i amplísimes esteses de camps i hortes. Un hom resta embadalit davant l'admirable visió de la natura, i aquella riquesa i formosor de la nostra terra enlaira l'ànima i fa glatir més adalerament el cor, pels ideals que són nostres i de casa nostra. Un amic dilecte nostre ens féu adonar com s'albiraven d'allà estant «set bisbats» i com aquests «set bisbats» s'avenien molt bé amb els «set colors» que la policromia delicada i fina posa damunt el marbre de Beuda de què és feta la imatge de la Mare de Déu del Mont, i també tot això era perquè en els Goigs de la formosa Madona tenen set estrofes principals a llaor de les set alegries de la Mare de Déu. Aquest agermanament del número set, en bisbats, colors de policromia i goigs de Santa Maria, fa de bon recordar, perquè apar això un espiritual Arc de Sant Martí beneidíssim, fill de les boneses i gràcies de la Mare de Déu del Mont.

La tonada dels goigs que en la solemnitat sagrada de la festa es cantaren, em soblà agradívolment, i més encara quan entenguérem la lletra d'aquells goigs en la qual coneguérem les caramelles tan xiroies, piolosos i marianes que en la nostra infantesa havíem cantat bo i rodant per les masies de la nostra vila nadiua. I ens posseí un goig inefable en aquells moments, perquè en esperit ens sentíem infants remembrant les caramelles, fruïem de mig cel en aquelles pacífiques alituds, i ens corprenia l'encís de la Senyora del Mont que entre flors,

encens, músiques i cançons era festejada en les set alegries seves. Pot dir i de tota veritat qui escriu aquestes ratlles, que en aquells aleshores, es sentí més marià, més català i més seu.

Aquella Senyora de marbre beneint Catalunya des del cim de son tron coronat de núvols, ungeix les ànimes amb sentors de pietat catalana i amb gaudis íntims de Jesucrist.

I diem, per acabar aquesta petita impressió, el que diguérem bo i conversant amb el venerable capellà guardià d'aquestes formosors:

- Tant-de-bó que l'excursionisme català es decantés envers aquest lloc de Santa Maria del Mont! Guanyaria en pietat i en catalanitat.

B. N

L'APLEC DE SETEMBRE

ENGUANY, el tradicional aplec del 8 de setembre, ha resultat animadíssim; acudiren a la nostra encimbellada muntanya, uns 400 devots provinents de tots els indrets del bisbat de Girona; alguns del de Barcelona i Perpinyà.

Nombrosos fidels acudiren a la Taula Sagrada a rebre a Jesús Sagramentat, no parant un instant el fresseig de pregàries que durant tot el dia ompliren les naus de la casa.

A dos quarts d'onze, del dia de referència es cantà l'Ofici Solemne, el qual celebrà el Rvd. Rector de Sant Martí Sasserres, assistit pel de Llorona i per mossèn Joan Cunill, actuant de turiferari el senyor Pere Roca de Besalú.

Després de l'Evangeli muntà la trona mossèn Joan Colom perorant amb la seva sagrada i mística eloqüència, i proclamant una vegada més Regina d'aquells cimats i de les valls dominades, a la Verge del Mont, advocant per restauració del seu Palau.

La Sra. Maria Falgás de Macià, acompanyà a l'armonium, la Missa d'àngels que fou cantada per la totalitat dels assistents.

Al oferiori, al cant de la popular cançó «Oh, cel blau!» de Millet, fou obsequiada la nostra Verge per tots els assistents i acabada la festa matinal el poble s'entregà al cant de les expressives estrofes dels Goigs de la Mare de Déu del Mont.

Santa Maria del Mont, octubre 1928.

CULTES

Oficis encomanats a intenció de:

Josep Jofra, de Fortià
Casa Noguer (2), de Sagaró
Francesc Ferrés, de Sagaró

Misses a intenció de:

Magdalena Coromina, de Banyoles
M.^a dels Dolors de Ciurana, de Barcelona
Ramona Terrades de Falgàs, de Barcelona
Joaquim Gratacós, de Besalú
Una família de Banyoles
Angela Moy Bech, de Perelada
Núria Plana Masavella (2)
Pau Bruguer, de Girona
Agustí Pral (2), de Calella de Palafrugell

ADMINISTRACIÓ

Des d'aquesta secció hom donarà mensualment notícia als nostres llegidors de les quantitats recollides a favor del nostre Santuari, i de com s'inverteixen les almoines; sempre estaran a disposició dels donants de sumes superiors a 100 ptes. anuals, els comprovants que es guarden en aquest Santuari.

Almoines rebudes per la restauració d'aquest Santuari del Mont:

	<i>Suma anterior.</i>	842'95 ptes.
Casa Homs, de Beuda	2'50	•
Casa Paré, de Beuda	1'00	•
Casa Oliveras, de Beuda	0'50	•
Casa Roura, de Beuda	2'00	•
Casa Serrat, de Beuda	1'00	•
Un devot, per conducte Sr. Rector de Beuda.	5'00	•
Dr. Domènech Campmol, de Girona	25'00	•
D. Pere Vayreda Olivas, de Lladó	25'00	•
Lluís Castanyer, de Tortellà	5'00	•
Francesc Carré, de Barcelona	1'00	•
Ana Cuff, de Sant Martí Saserra	1'00	•
Rosa Sagretal, de Sant Martí Saserra	1'00	•
Mateu Vila, de Sant Martí Saserra	1'00	•
Carles Pont Pont, de Sant Martí Saserra	10'00	•

923'95 ptes.

(Despeses per reparació del Santuari.)

Per pujar 20 càrregues sorra, de Besalú a Beuda	30'00 ptes.
Per pujar 20 càrregues sorra, de Beuda al Santuari.	100'00 .
Per una càrrega de ciment compra i ports al Santuari.	11'90 .
Per tres càrregues rajola, compra i ports.	36'00 .
Per tres càrregues tubs, compra i ports	66'50 .
Per compra de 20 sacs per sorra, a 60 cts. un	12'00 .
Per 21 càrregues sorra, de Besalú a Beuda	21'00 .
Per dos jornals netejar-la	10'00 .
Per dos jornals manobre	7'00 .
Per portar-la al Santuari	94'50 .
Per 12 càrregues cimà, de Castellfullit a Beuda	24'00 .
Per ports de Beuda al Santuari	54'00 .
Per 18 quintals guix, de Mayà	12'60 .
Per ports al Santuari.	36'00 .
Per comprar cimà, galledes i cabassos.	84'40 .

599'90 ptes.

(Seguirà).

NOTICIARI

Entre les nombrosíssimes i abundoses visites que han estat fetes a la Verge Majora i Senyora d'aquest Santuari, ens plau de relacionar les següents:

Dia 22 agost: els reverends senyors Rector i Vicari de Sant Joan les Fonts, puguen acompanyats d'un estol de devots d'aquella muntanyenca població. - El Rvd. Jaume Busquet ens visita amb uns barcelonins, així com gent de Beuda i de Mieres. - Tenim la visita del Superior de la residència dels P.P. Carmelites d'Olot, el Pare Angel Prat, amb un estol de banyolins. - El Sr. Salvador Bonet, de Besalú; el seu fill Joaquim i Carles Elps, alt funcionari de la Diputació de Girona. - El Rvd. Joan Colom del Col·legi del Collell qui predicà en la novena que cada any es dedica, el setembre, a la Verge. El Paul, P. Coll, amb amics de Figueres i Lladó.

Ens ha visitat també la colònia estiuenca de les Escoles Pies d'Olot acompanyada dels Rvnds. P. Joan Profitós i Climent Ferrés.

El 12 de setembre darrer pujaren 47 devots d'Alfar i una colla de figuerencs entre els quals hi figurava la Sra. Margarida Daró, amb residència a Buenos Aires - El 16 setembre pujaren 39 excursionistes de Pont de Molins - El 22 arribaren 21 fills de Perelada amb el Rd. Aleix Juvol. - El dia 24, 43 devots de Vilatenim.

Entre els objectes abandonats, oblidats i perduts en aquest Santuari i els seus contorns, cal esmentar el que encara no ha estat recobrat

pel seu propietari, o sia un formós mantell de seda que s'ha trobat en ple bosc i que pertany a un dels excursionistes de Perelada al qual serà entregat a la primera ocasió.

Una bella barana d'alabastre de Segaró adorna des de fa poc la Església del Santuari. Es obsequi de les famílies Noguer-Olives-Vayreda de Segaró i Lladó el qual la Verge agradeix com és merescut per tant apropiat present.

Ha lliurat la seva ànima a Déu la distingida dama gironina Rosa Riera i Pau, de la coneguda família Riera, del Pont Major, qual devoció a la nostra Verge ha estat sempre expressada. A la seva família, i especialment als Srs. Riera-Trotcha, fem present el nostre condol. (A.C.S.)

Gràcies espirituals

El Santíssim Pontífex Clement VII, en rescripte de 26 gener 1539, concedí 100 dies d'indulgència a tots els qui visitin la sagrada imatge de Nostra Dona del Mont. L'Il·lustríssim i Reverendíssim Sr. Bisbe de Girona Dr. Dionis Castaño Bermúdez, concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui visitin el Santuari; altres 40 dies per cada Salve que es resi davant la imatge de la Verge del Mont; altres 40 dies per cada Salve que es resi en qualsevol lloc des d'on es vegi el Santuari; i altres 40 a tots quants facin caritat per la conservació i reparació del Santuari. Iguals indulgències concedí l'Excm. i Il·lrm. Sr. Dr. Florenci Lorente i Montón, i a més concedí 40 dies d'indulgència a tots els qui confessin i combreguin en el temple del nostre Santuari. Les mateixes gràcies espirituals concedí també l'Il·lrm. Dr. Constantí Bonet Zanuy amb motiu de sa visita; i a més concedí 40 dies per cada Pare Nostre; altres 40 per cada Ave Maria; altres 40 per cada Credo, i altres 40 per cada Salve que resin els devots davant la imatge de Nostra Senyora.

El 25 de juny de 1828, el qui fou Il·lrm. Bisbe de Girona, concedí així mateix 40 dies de perdó als qui resin una Salve a la vista d'aquest Santuari; altres 40 dies als qui facin caritat per la seva conservació. El Sant Pare té concedida una indulgència plenària en forma de jubileu als qui visitin aquest Santuari els dies de Sant Joan de Juny, de la Mare de Déu d'Agost i de Setembre, igualment que en llurs octaves.

El primer de Juny de 1629, l'Il·lrm. Dr. Gil Manrique, bisbe de Girona, concedí 40 dies d'indulgència als qui visitin la Verge del Mont en les festivitats de Pasqua de Pentecostés o qualsevol festivitat de Maria.

Recentment, l'Il·lrm. Sr. Bisbe d'aquesta Diòcesis Dr. Josep Vila Martínez ha concedit 50 dies d'indulgència a tots els qui amb llurs almoines contribueixen a la conservació del Santuari.